Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dn.8 sierpnia 1932 r. 707

Treść numeru:

----ooo§ooo----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Lietuvos Aidas" o wyborach do Reichstagu. "Lietuvos Aidas" Nr.175 z 4.VIII.32 r.Art.p.t."Nauczka polityczna". Streszczenie:

W r.b. odbył się w Niemczech cały szereg wyborów, a mian. do landtagów i Reichstagu. Wybory te mówią bardzo wymownie o obecnej politycznej atmosferze w Niemczech. Mówią o tem, jak daleko może dojść rywalizacja międzypartyjna niemal wcale nie krępowana przez organy państwa. Zapewne litewscy zwolennicy swobody partyj przekonali się już do czego prowadzi taka swoboda i jakiemi komplikacjami grozi.

Każdy przyzna, że dziś na Litwie wszyscy swobodniej oddychają i odczuwają mniejsze niebezpieczeństwo dla swego życia i mienia. Dzieje się to dlatego, że na Litwie zdołano zapobiec rozbujaniu politycznych namiętności partyjnych. Gdyby nie było pewnych ograniczeń i gdyby litewskie życie polityczne poszło w kierunku, na jaki się zanosiło w 1926 r., to dziś na Litwie niewątpliwie byłoby znacznie gorzej niż w Niemczech. Dla Litwy mógłby to być śmiertelny cios.

W morzu powszechnego kryzysu ekonomicznego Litwa dzięki swej zdrowej i ostrożnej polityce stawiana jest za przykład pod względem finansowym i gospodarczym. Polityka taka prowadzona być mogła jedynie przy politycznej stabilizacji.

W 1926 r. atmosfera polityczna naprężała się z dnia na dzień. Litwa była w przededniu wojny domowej. Gdyby nie stanowczy krok 17 grudnia 1926 r., los Litwy wyglądałby inaczej.

W Niemczech wszystkie wybory, jakie się odbywały w r.b. zostały przypieczętowane krwią ludzką. Tymczasem na Litwie nikt nie morduje niewinnych obywateli. Każdy może zajmować się działalnością swej warstwy i zawodu. Nawet obcokrajowcy przyznają, że gdyby na Litwie rządził parlament partyjny, kryzys gospodarczy byłby znacznie dotkliwszy.

Jakie stąd płyną wnioski? Niejednokrotnie udawadniali tautininkowie, że w zasadzie nie są przeciwnikami demokracji. Przeciwnie ideologja tautininków jest jak najbardziej demokratyczna. Tautininkowie domagają się i domagać się będą, aby sam sejm, a zwłaszcza sposób jego utworzenia był inny aniżeli to w Litwie praktykowano, inny niż w r.b. w Niemczech. Jedynie sejm wybrany w warunkach zdrowszych, bardziej państwowych może odegrywać doniosłą i dodatnią rolę w życiu państwowem. Powinne to zrozumieć wszystkie wegetujące obecnie polityczne grupy na Litwie.

Kronika.

Sprawa wyroku Trybunału Haskiego. "Echo" /Nr.213/: W Kownie otrzymano wiadomość, że wyrok Trybunału Haskiego nie będzie jeszcze narazie opublikowany. Dzień opublikowania nie jest jeszcze znany.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Ustawa o zebraniach i rozrywkach. Jak podaje prasa kowieńska, opublikowana została przyjęta w tych dniach przez Gabinet Ministrów ustawa o zebraniach i rozrywkach. Treść ustawy jest następująca: Osoby życzące urządzić jakiekolwiek zebranie powinne złożyć naczelnikowi odnośnego cyrkułu policyjnego odpowiednie oświadczenie na piśmie.

Oświadczenie to powinno być złożone nie później niż na 3 dni przed datą wyznaczoną na zgromadzenie, a jeżeli zgromadzenie to mają poprzedzić ogłoszenia publiczne - nie później, jak na 3 dni przed opublikowaniem ogłoszeń.

Jeżeli podczas zgromadzeń mają być odczytane sprawozdania lub wygłoszone odczyty, należy w podaniu podać ich treść oraz nazwiska i adresy prelegentów.

Jeżeli w zgromadzeniu mają wziąć udział nieletni /do 17 r. życia/ o tem również należy wspomnieć w podaniu.

Podanie winno być zaopatrzone w podpisy przynajmniej dwóch organizatorów.

Ministrowi Spraw Wewn. przysługuje prawo udzielenia jednorazowego zezwolenia na urządzenie zebrań na przeciąg całego roku.

W zebraniu nie mogą brać udziału uczniowie szkół powszechnych i średnich bez zezwolenia władz szkolnych.

Przedstawicielowi policji przysługuje prawo obecności podczas zebrania oraz wybór miejsca.

Zebranie nie otwarte w przeciągu godziny od czasu wyznaczonego, uważane jest za niebyłe.

Organizatorzy imprez rozrywkowych również winni złożyć naczelnikowi rewiru policyjnego stosowne oświadczenie na piśmie.

Przedstawicielowi policji przysługuje prawo obecności podczas zabawy.

Składanie podań o zezwolenie na zebranie jest zbyteczne w następujących wypadkach: 1/gdy zebranie nosi charakter obrzędku religijnego; 2/podczas zebrań rad, zarządów lub innych organów wykonawczych towarzystw, związków, spółek oraz ich oddziałów; 3/gdy zebrania uczniów lub korporacyj uczących się odbywają się w obrębie uczelni; 4/gdy zebrania noszą charakter prywatny lub familijny.

Składanie oświadczeń o zezwoleniu na zabawy jest zbyteczne w następujących wypadkach: 1/gdy organizatorem imprez rozrywkowych jest rząd; 2/gdy zabawa uczniowska lub korporacyjna odbywa się w obrębie uczelni; 3/gdy zabawa nosi charakter prywatny lub familijny.

Związkowi Strzelców Litewskich oraz Związkowi Skautów litewskich przysługuje prawo urządzania zebrań i rozrywek bez uprzedniego składania podań w granicach przewidzianych przez statut.

Podczas organizowania procesyj religijnych poza kościołem i cmentarzem kościelnym, należy na 24 godziny przedtem zawiadomić na piśmie naczelnika rewiru policyjnego o czasie i drodze wyznaczonej dla procesji.

Przy organizowaniu pielgrzymek religijnych należy nie później jak na 3 dni przed wyruszeniem zawiadomić o tem na piśmie naczelnika tego rewiru policyjnego, skąd pielgrzymka wyrusza.

Wykraczający przeciwko tej ustawie ulegną karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 3 tys.lt.

Organizatorzy zebrań lub rozrywek oraz przewodniczący zebrań mogą zaskarżyć przed naczelnikiem powiatu działalność policji przy wypełnianiu niniejszej ustawy, jednak nie później niż w przeciągu 5 dni od czasu wykonania czynu wymienionego w skardze. Skargi należy kierować za pośrednictwem naczelnika danego powiatu.

Decyzję ministra Spraw Wewn. w sprawie złożonej skargi można zaskarżyć w Trybunale Najwyższym, jednak nie później niż w przeciągu 5 dni po ogłoszeniu uchwały. Skargi te należy składać za pośrednictwem min.Spraw Wewn.

Złożenie skargi powstrzymuje wykonanie nałożonej kary.

Zabiegi o zwolnienie z więzienia aresztowanych profesorów ."Dzień Kowieński" /176/:Prorektor uniwersytetu kowieńskiego prof.Czesnys wystosował do ministrów Obrony Kraju i Sprawiedliwości pismo z prośbą o zwolnienie od kary profesorów Dovidajtisa i Eretasa oraz innych kierowników kongresu pavasarininków w Marjampolu. Prośbę motywuje prorektor tem, że zwolnienie dałoby uwięzionym możność powrócenia do pracy uniwersyteckiej z początkiem roku szkolnego.

Kary za bicie aresztowanych ."Dzień Kowieński" /176/:W tych dniach Departament Ochrony Obywatelskiej rozesłał okólnik jak najsurowiej zabraniający funkcjonarjuszom policji używania przemocy względem aresztowanych obywateli. Za niestosowanie się do tych przepisów grozi usunięcie ze służby. Ostatnio za podobne wykroczenia zwolniono już ze służby 6 urzędników policji.

Zarządzenie to wydano w związku ze skargami, napływającemi z prowincji, z powodu których Prokuratura jest zmuszona wytaczać policjantom sprawy sądowe za bicie aresztowanych podczas śledztwa lub wogóle za niestosowne obchodzenie się z nimi.

Wyjazd harcerzy litewskich do Wilna. "Dzień Kow."/176/:4 b.m.wyjechała do Wilna delegacja harcerzy litewskich.Ma ona podjąć rokowania z litewskimi harcerzami w Wilnie w sprawie nawiązania łączności.

Tragiczny zgon dziennikarza litewskiego."Lietuvos Aidas" /175/:W Połądze utonął redaktor techniczny "Vairasa" i "Wychowania Fizycznego" oraz współpracownik "Liet.Aid." Konstanty Meszkauskas.

Sprawa "pleczkajtisowca"."Echo" /212/: 2 b.m. w Sądzie Wojskowym w Kownie rozpatrywano sprawę włościanina Bolesława Grygonisa, oskarżonego o przynależność do organizacji pleczkajtisowców. Przeprowadzona w kwietniu w domu oskarżonego rewizja wykryła literaturę pleczkajtisowców. Grygonis po litewsku nie mówi. Przed sądem zeznawał po rosyjsku. Akt oskarżenia głosi, że Grygonis kilkakrotnie jeździł do Wilna w celu przywożenia na Litwę przy pomocy pleczkajtisowca Szpokasa bibuły emigranckiej. Pozatem w Wilnie miał Grygonis utrzymywać stosunki z polskim wywiadem. Podczas śledztwa pierwiastkowego Grygonis do tego wszystkiego się przyznał, jednak na sądzie wyparł się swych poprzednich zeznań, twierdząc, że zostały wymuszone one biciem. Akt oskarżenia pozatem głosi, że, jak oświadczył sam Grygonis, agent koszedarskiej policji kryminalnej Pakulis posyłał go /Grygonisa/ do Wilna dla nawiązania stosunków z pleczkajtisowcem Misiewiczem. Ten ostatni podobno na to się nie zgodził.

Wyrok w sprawie Grygonisa jeszcze nie zapadł.

Stypendja dla studentów."Echo" /213/:Gabinet Ministrów wyznaczył sumę 225 tys.lt. na 125 stypendjów po 150 lt. miesięcznie dla uniwersytetu kowieńskiego, 115 stypendjów dla M-stwa Oświaty i 10 dla M-stwa Spraw Wewn. Pozatem 75 stypendjów po 350 i 400 lt. mies.przeznaczono dla różnych ministerstw, w tem większość dla M-stwa Rolnictwa.

Ukaranie profesorów grzywną."Echo"/213/: W swoim czasie spisane zostały protokoły na dr.Bistrasa, prof.Paksztasa, dr.Griniusa i prof.Tumenasa za odmowę złożenia zeznań o organizacjach. Protokoły przesłane zostały sędziemu pokoju, który skazał wymienione osoby na 4 - 7 dni aresztu z zamianą na 50 - 100 lt.grzywny. Wszyscy skazani złożyli apelację do Sądu Okręgowego.

Sprawa "Bojowników o Wolność"."Echo" /213/: Jak wiadomo, sprawa tajnego związku "Bojowników o Wolność" została przesłana przez sędziego śledczego Novickasa sędziemu pokoju.Ten ostatni, jak komunikuje Volksblat, odmówił rozpatrywania sprawy, gdyż nie należy ona do kompetencji Sądów Pokoju.

Nowe t-stwo filmowe."Echo" /213/:W tych dniach powstało na Litwie akcyjne t-stwo filmowe, którego celem będzie produkcja filmów i kroniki z życia litewskiego. Na czele zarządu t-stwa stoi M.Dobużynskas.

Ustawa o walce z nieuczciwą konkurencją."Liet.Aid." /176/:Ukazała się już w "Vyr.Žin." /Nr.302/ ustawa o walce z nieuczciwą konkurencją.

Zmiany wśród naczelników powiatów. "Liet.Aid." /176/:Z dniem 1 września naczelnik pow.wyłkowyskiego płk. Giedrajtis przeniesiony będzie na stanowisko pow.rosieńskiego. Na jego miejsce przybędzie dotychczasowy naczelnik pow.rosieńskiego Gosztautas. Naczelnik pow.możejskiego Braždys przeniesiony zostaje na stanowisko pow.sejneńskiego, a na jego miejsce przybywa dotychczasowy naczelnik pow.sejneńskiego Valancewiczius.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

Kronika.

500 podań żydowskich o spotkanie z krewnymi z Wilna."Dzień Kow." /176/:M-stwo Spraw Wewn. otrzymało 500 podań od Żydów o zezwolenie na spotkanie ze swymi krewnymi i znajomymi z Polski na linji granicznej w Łyngmianach. Narazie M-stwo uwzględniło jedynie 100 podań.